

PROGRESE PRIVIND AMELIORAREA MAZĂREI DE TOAMNĂ (*Pisum sativum* L.) LA I.N.C.D.A. FUNDULEA

Ancuța BĂRBIERU

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Fundulea
E-mail: cringasuanacu@yahoo.com

INTRODUCERE

Mazărea de toamnă este un sortiment nou introdus în cultură în România, care are șanse să câștige încrederea fermierilor interesați să-și diversifice culturile și să obțină venituri ridicate. Mazărea de toamnă poate deveni în scurt timp o alternativă din ce în ce mai fiabilă și profitabilă la cultura de rapiță. Pe lângă capacitatea de a fixa până la 80 kg/ha de azot în sol, mazărea de toamnă poate fi valorificată și ca furaj, datorită conținutului ridicat de proteină pe care îl conține. Mazărea de toamnă nu se deosebește cu nimic de cea de primăvară ca tehnologie de cultură, singurele diferențe fiind cele legate de momentul înființării culturii și de faptul că, după recoltarea mazărei de toamnă, mai poate fi înființată o a doua cultură pe același teren. Dezvoltarea culturii de mazăre de toamnă reprezintă o provocare majoră pentru a extinde producția de proteină vegetală în zonele temperate. Crearea soiurilor de mazăre de toamnă necesită o îmbinare a însușirilor între rezistența la iernare, precum și o productivitate și calitate ridicată a semințelor.

Scopul lucrării: prezentarea noilor soiuri de mazăre de toamnă create la I.N.C.D.A. Fundulea.

MATERIAL ȘI METODE

Din 2010 la I.N.C.D.A. Fundulea s-a pus accent pe crearea de forme de mazăre de toamnă, *Pisum sativum* L., adaptate condițiilor climatice din țara noastră, pornind de la germoplasma străină de mazăre de toamnă, originară din SUA (Specter și Windham) și Austria (Checo), ulterior această germoplasmă s-a diversificat, astfel că, din 2020, s-au înregistrat primele soiuri românești de mazăre de toamnă.

Soiurile de mazăre de toamnă au fost obținute prin hibridare sexuată și selecție individuală repetată, din combinațiile hibride obținute prin încrucișarea soiurilor de mazăre de toamnă cu genotipuri românești de mazăre de primăvară, selecția individuală a început în generația hibridă F2 și a continuat în generațiile următoare. Experimentarea s-a realizat în perioada 2018-2019 pentru soiurile Lavinia F și Ghittia F, respectiv, 2019-2020, pentru soiurile Olguța F și Andrada F, în rețeaua I.S.T.I.S., în cinci centre experimentale.

Caractere analizate: producția de boabe, elemente de productivitate și de calitate.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În lucrările de ameliorarea mazărei de toamnă ce se desfășoară la I.N.C.D.A. Fundulea se urmărește crearea de soiuri cu rezistență bună la iernare, timpurii, să aibă o talie variată cu o capacitate mare de producție și rezistență bună la cădere și scuturare.

Caracteristicile morfofiziologice și de calitate ale soiurilor de mazăre de toamnă, determinate în perioada 2018-2019 și, respectiv, 2019-2020 în rețeaua I.S.T.I.S de testare sunt prezentate în tabelul 1.

Cele patru soiuri de mazăre toamnă sunt de tip afile, prezintă o toleranță bună la îngheț, au talia cuprinsă între 65 cm (Olguța F) și 90 cm (Ghittia F), au o grupă de maturitate timpurie, bobul este de culoare galben-verzui și un MMB cuprins între 180-220 g.

Din analiza datelor de producție ale soiurilor Lavinia F și Ghittia F, comparativ cu producțiile soiului Nicoleta, de tip afile, în cinci localități și în doi ani, a scos în evidență că acestea au fost superioare, în privința producțiilor realizate. Soiul Lavinia F a depășit matorul cu un spor de 41%, iar soiul Ghittia F cu 48%. (figura 1). Cea mai ridicată producție medie a fost înregistrată de către soiul Ghittia F în localitatea Luduș (4327 kg/ha).

De asemenea, aceeași tendință ca și în cazul primelor soiuri de mazăre de toamnă Ghittia F și Lavinia F, pentru producția de boabe s-a constatat și la soiurile Olguța F și Ghittia F din compararea valorilor medii obținute în perioada de testare, astfel că Olguța F a depășit soiul mator Nicoleta cu o producție medie de 1887 kg/ha, iar pe soiul Spectral F cu 1530 kg/ha. Soiul Andrada F a fost superior soiurilor mator cu 1623 kg/ha față de soiul Nicoleta și 1266 kg/ha față de soiul Spectral F. Cea mai ridicată producție medie a fost obținută de soiul Olguța F (5741 kg/ha) în localitatea Luduș, urmată de soiul Andrada F cu 4557 kg/ha în localitatea Negrești.

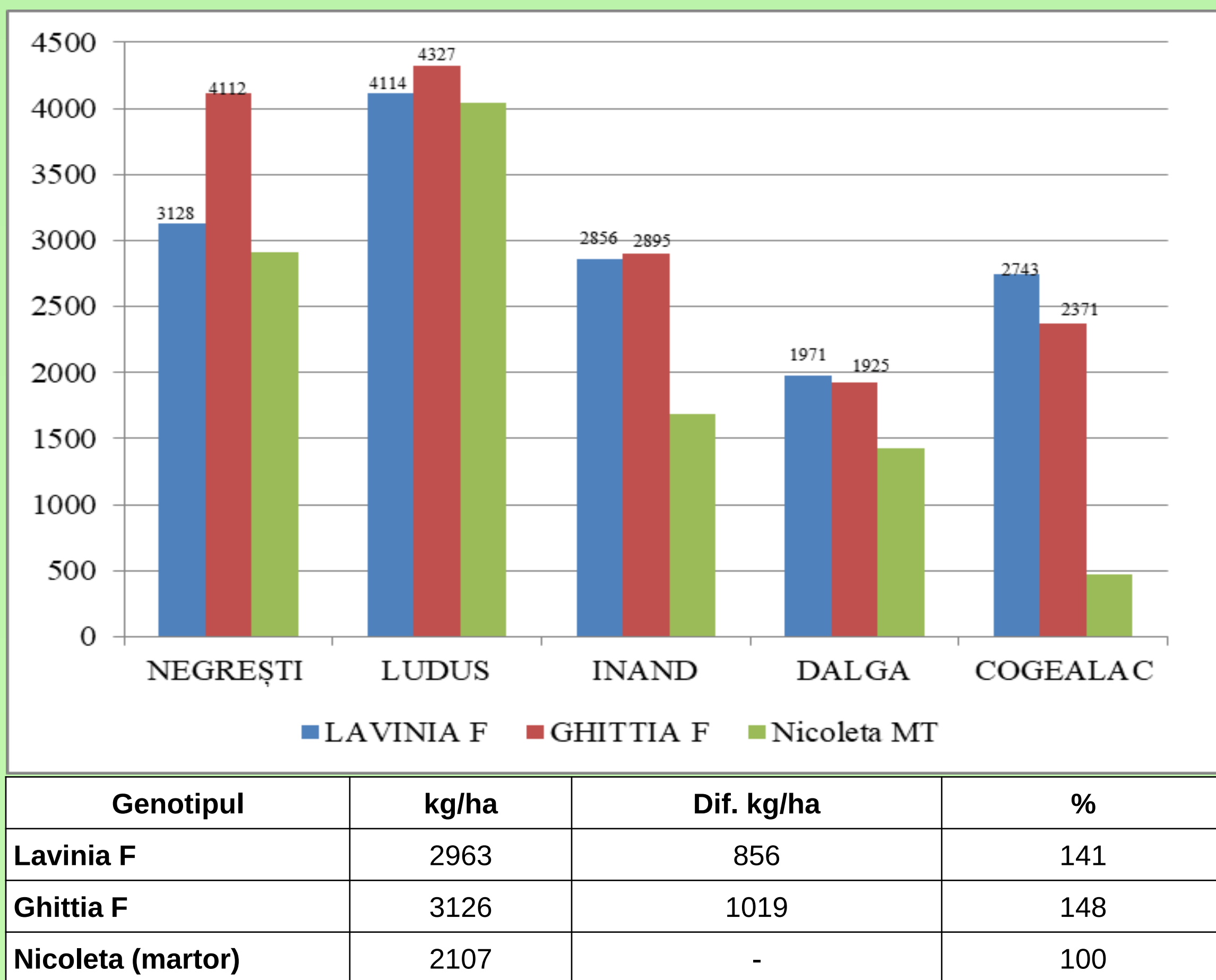

Figura 1. Producția medie a soiurilor Lavinia F și Ghittia F comparativ cu soiul mator Nicoleta în cei doi ani de testare (2018-2019)

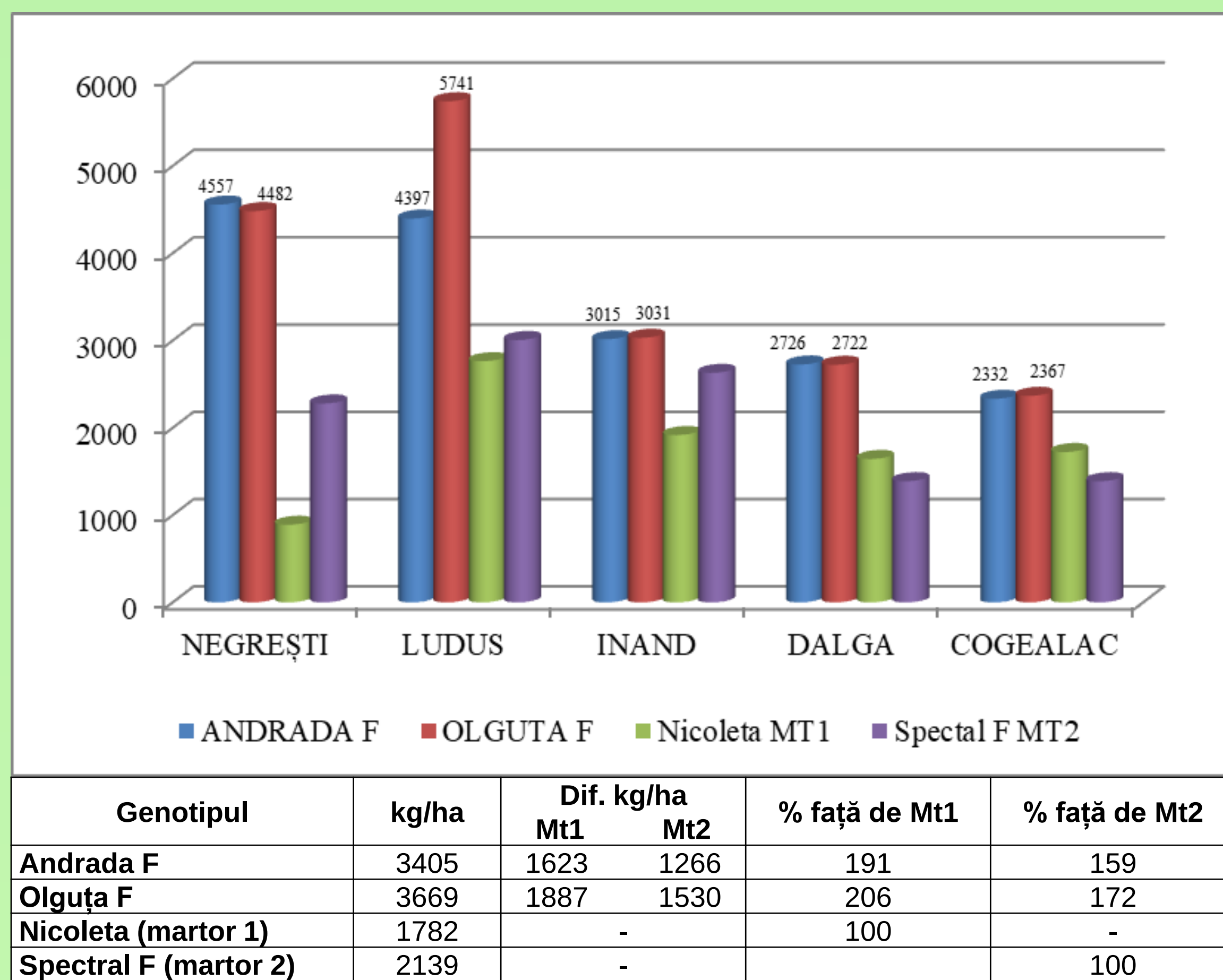

Figura 2. Producția medie a soiurilor Olguța F și Andrada F comparativ cu soiurile mator Nicoleta și Spectral F în cei doi ani de testare (2019-2020)

CONCLUZII

- Soiurile de mazăre de toamnă rezează un progres al lucrărilor de ameliorare al mazărei la I.N.C.D.A. Fundulea;
- Soiurile de mazăre de toamnă sunt mai productive și mai stabile decât soiurile de primăvară, datorită capacității acestora de a utiliza umiditatea acumulată peste iarna, astfel că depășesc seceta ce se instalează în faza de înflorire;
- Soiurile de mazăre de toamnă create la I.N.C.D.A. Fundulea au un MMB mai ridicat decât al soiurilor străine, însușire transferată de la formele de mazăre de primăvară pe care le-am folosit în programul de hibridare;
- Aceste soiuri de mazăre de toamnă se află în procesul de producere de sămânță.

Foto 1. Soiul de mazăre Ghittia F

Foto 2. Soiul de mazăre Lavinia F

Foto 3. Soiul de mazăre Olguța F

Foto 4. Soiul de mazăre Andrada F